

Kuritegevus Eestis aastal 2010

Justiitsministeerium, kriminaalpoliitika osakond

1. KURITEGUDE ÜLDARV

- Registreeriti 48 340 kuritegu; võrreldes 2009. aastaga jäi kuritegude arv samale tasemele: registreeriti 19 kuritegu vähem ehk muutus oli -0,04%.
- Esimese astme kuritegude arv vähenes 19%, teise astme kuritegude arv kavas 1% võrra.

TABEL 1. Kümme enim registreeritud kuritegu

KarS	Kuriteoliik	2009	2010
§ 199	Vargus	23901	25253
§ 121	Kehaline väärkohtlemine	4518	4320
§ 424	Mootorsõiduki ja trammi juhtimine joobeseisundis	3076	3304
§ 266	Omavoliline sissetung	2386	2592
§ 209	Kelmus	2097	2021
§ 263	Avaliku korra raske rikkumine	1040	775
§ 201	Omastamine	903	755
§ 184	Narkootilise ja psühhotroopse aine suures koguses ebaseaduslik käitlemine	789	699
§ 200	Röövimine	726	599
§ 391	Salakaubavedu	410	499

- Kuritegude arv:
 - vähenes 112 kuriteoliigis,
 - kasvas 87 kuriteoliigis.

2. KURITEGUDE ARVU VÄHENEMINE

TABEL 2. Kümme kuritegu, mille arv on kõige enam vähenenud

Kuriteoliik	2009	2010	-N	-%
Karistuse kandmisest kõrvalehoidumine	556	230	-326	-59%
Avaliku korra raske rikkumine	1 040	775	-265	-25%
Kehaline väärkohtlemine	4 518	4 320	-198	-4%
Võltsitud dokumendi, pitsati ja plangi kasutamine	465	284	-181	-39%
Kuriteo toimepanemise tulemusena saadud vara omandamine, hoidmine ja turustamine	399	248	-151	-38%
Omastamine	903	755	-148	-16%
Röövimine	726	599	-127	-17%
Võltsitud maksevahendi ja väärtpaberi kasutamine	494	387	-107	-22%
Lapse ülalpidamise kohustuse rikkumine	341	248	-93	-27%
Narkootilise ja psühhotroopse aine suures koguses ebaseaduslik käitlemine	789	699	-90	-11%

- **Röövimine:** nende kuritegude arv vähenes üle Eesti. Ainus maakond, kus röövimiste arv kasvas, oli Tartumaa (2009: 43, 2010: 53), samas on võrreldes muu Eestiga suhteliselt kõige rohkem röövimisi ikkagi Ida-Virumaal ja Tallinnas.
- **Lapse ülalpidamise kohustuse rikkumine:** 2009. aastal oli erandlikult kõrge tase, varasematel aastatel sama mis praegu.
- **Narkokuritegude** arv vähenes nii väikese (-10%) kui suure (-11%) koguse narkootikumide käitlemise osas. Samuti vähenes enamiku narkoainete puhul konfiskeeritud kogus, v.a kokaiin, kus MTA avastas seni Eesti suurima koguse.

TABEL 3. Täiendus narkokuritegude arvu juurde: konfiskeeritud narkoaine grammides

Narkoaine	2008	2009	2010
Kanep ja selle produktid	96258	43891	31587
Amfetamiin, <i>ecstasy</i> ja neile lähedased ained	66689	59983	46142
Fentanüülid	969	1916	551
Kokaiin	3574	5024	217717
GHB	7487	25072	16033

Allikas: EKEI (esialgsed andmed)

3. KURITEGUDE ARVU KASV

TABEL 4. Kümme kuritegu, mille arv on kõige enam kasvanud

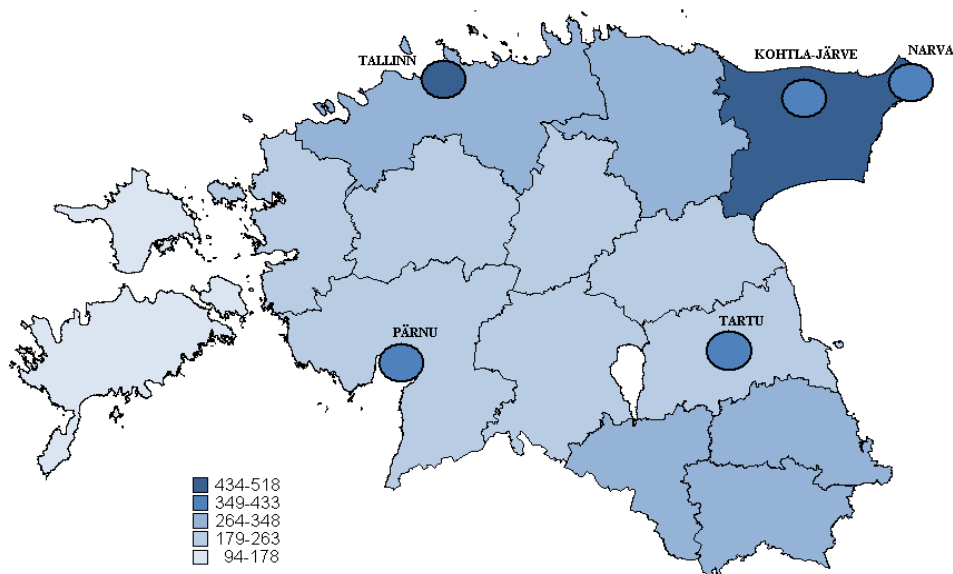
Kuriteoliik	2009	2010	N	%
Vargus	23 901	25 253	1352	6%
Mootorsõiduki ja trammi juhtimine joobeseisundis	3 076	3 304	228	7%
Omavoliline sissetung	2 386	2 592	206	9%
Võimuesindaja ja avalikku korda kaitsva muu isiku laimamine ja solvamine	161	284	123	76%
Salakaubavedu	410	499	89	22%
Elektrienergia, maagaasi ja soojusenergia ebaseaduslik kasutamine	123	206	83	67%
Vägivald võimuesindaja ja avalikku korda kaitsva muu isiku suhtes	188	258	70	37%
Teise isiku identiteedi ebaseaduslik kasutamine		55	55	
Lapsporno valmistamine ja selle võimaldamine	27	76	49	181%
Pankrotiavalduse esitamise kohustuse täitmata jätmine	59	99	40	68%

- **Varguste** arv kasvas nagu 2009. aastalgi, eelkõige kauplusevarguste arv: neid oli kümnendiku võrra rohkem kui aasta tagasi. Samas on nende kuritegude leviku trendid üle Eesti väga ebaühtlased: kui Tartumaal kasvas nende registreerimine võrreldes 2009. aastaga 37%, siis Viljandimaal registreeriti neid 26% vähem. Läbi aastate on kauplusevarguseid aga kõige enam registreeritud Tallinnas: 2010. aastal pandi kümnest kauplusevargusest kuus toime Tallinnas. Mõnevõrra kasvas varguste hulgas korterivarguste arv, vähem oli aga sõidukivargusi ning vargusi sõidukist.
- **Joobes juhtide** arvu muutus on seotud seadusemuudatusega, millega kriminaalkaristuse määramise aluseks ei ole enam korduvus, vaid joobe määr. Joobes juhtide koguarv, s.t väär- ja kuriteod kokku, on võrreldes 2010. aastaga langenud.
- **Võimuesindaja solvamine ja võimuesindajavastane vägivald:** kasv tuleneb vanglates toime pandud kuritegude arvel. Sisuliselt pole midagi muutunud, pigem on mõjutanud menetluspraktika ehk see, millal menetlust alustatakse. Peamine kasv on toimunud Viru vanglas, kus praktika on viidud kooskõlla politsei praktikaga analoogsete süütegude puhul.
- **Salakaubavedu:** peaaegu 80% on registreeritud Ida-Virumaal, eelkõige seotud sigarettide salakaubaveoga.

TABEL 5. Esimest korda karistusseadustiku järgi registreeritud kuriteod:

KarS	Kuriteoliik	Arv
§ 090	Genotsiid	2
§ 157 ²	Teise isiku identiteedi ebaseaduslik kasutamine	55
§ 177 ¹	Alaealise kasutamine erootilise teose valmistamisel	4
§ 178 ¹	Seksuaalse eesmärgiga kokkulepe lapsealisesega kohtumiseks	1
§ 323 ¹	Saladuse hoidmise kohustuse rikkumine	1
§ 331 ¹	Kohtulahendi täitmata jätmine	1
§ 396	Rahapesu kahtlusest mitteteatamine ja ebaõigete andmete esitamine	1
§ 427	Rahvusvahelise õhusõidu eeskirjade rikkumine	1

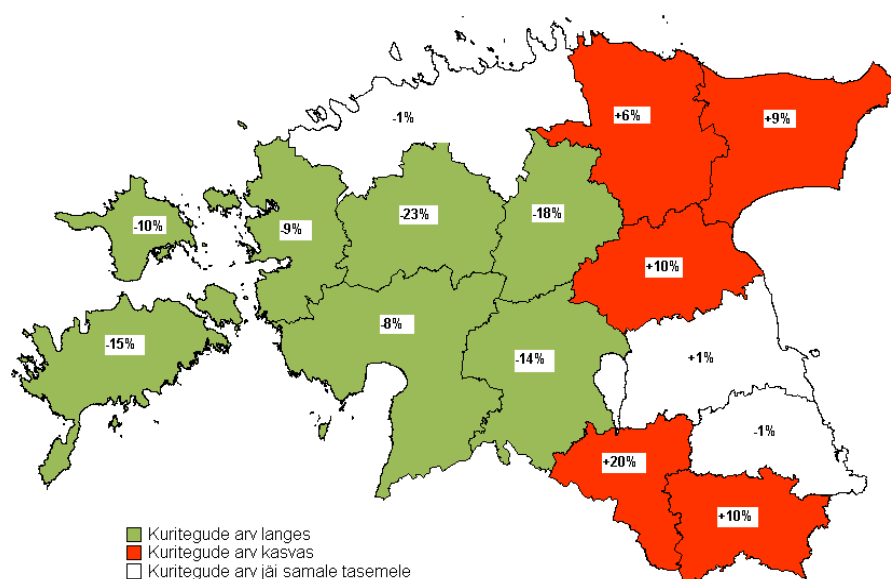
4. KURITEGUDE KAART

JONIS 1. Registreeritud kuritegude arv 10000 elaniku kohta 15 maakonnas ja 5 suuremas linnas

- Võrreldes 2010. aastaga ei ole kuritegevuse geograafiline jaotus eriti muutunud.
- Registreeritud kuritegude levik kriminaalstatistika järgi on sarnane ohvriuringu andmetega.
- Keskmiselt registreeriti 2010. aastal Eestis 10000 elaniku kohta 361 kuritegu; sellest suurem oli suhtarv Tallinnas, Tartus, Narvas ning mujal Ida-Virumaal.
- Kõige väiksem oli kuritegude suhteline arv Hiiumaal, kus 10000 elaniku kohta registreeriti viis korda vähem kuritegusid kui Tallinnas: 102.

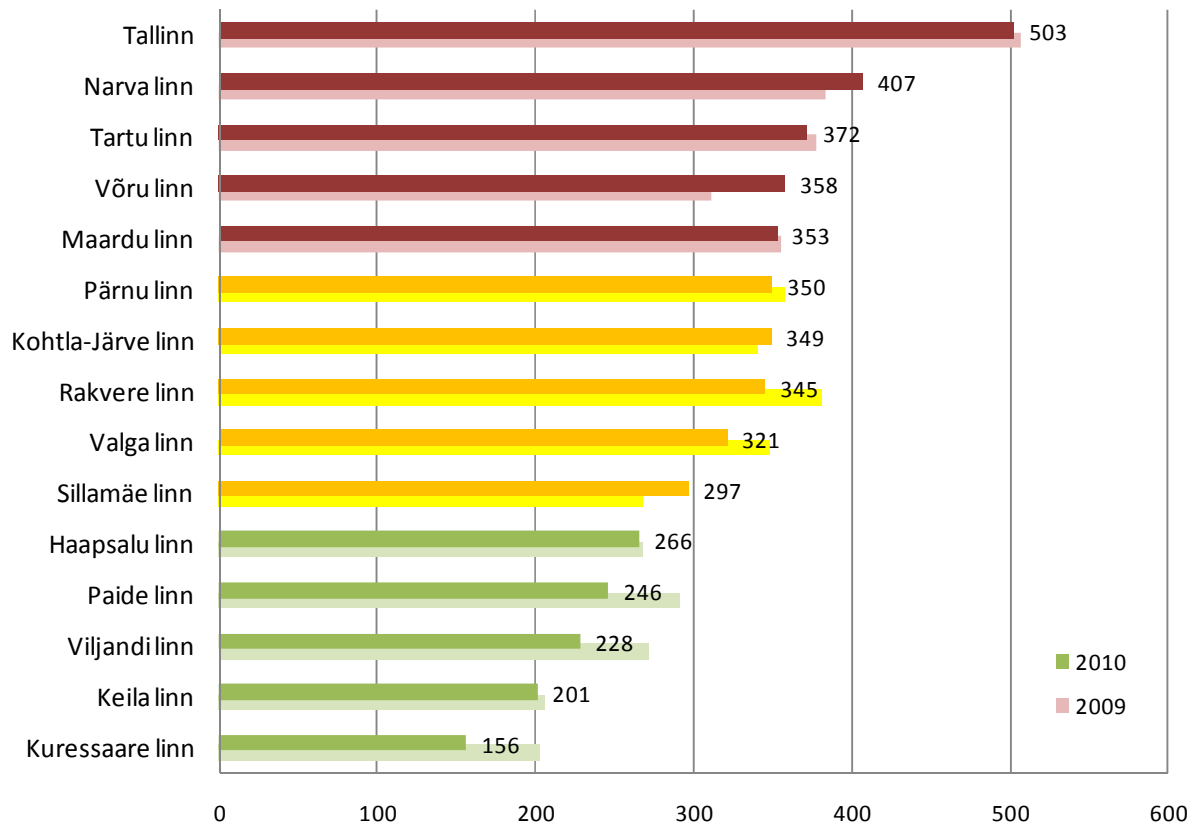
5. KURITEGUDE KAART: MUUTUS

JONIS 2. Registreeritud kuritegude arvu muutus võrreldes 2009. aastaga

- Kuritegude arv kasvas viies **maakonnas**, kahanes seitsmes ning jäi tunamullusele tasemele kolmes maakonnas.
- Sama arvutus **omavalitsuste** kaupa näitab, et kuritegude arv vähenes 117 omavalitsuses, kasvas 99s ning jäi 2009. aastaga samaks 11s.
- Eestis oli üks omavalitsus, kus **ei registreeritud aastaga ühtegi kuritegu**: Piirissaare vald (sama aastal 2008; 2009 registreeriti 2 kuritegu). Nii Kihnu kui Vormsi saarel registreeriti 2010. aastal 2 kuritegu.
- **Valgamaa** kuritegude arvu kasvatasid eelkõige varavastased kuriteod. Suure osa kelmustest pani toime Palupera vallavalitsuse endine sotsiaalnõunik, kes on nüüdseks süüdi mõistetud.
- **Raplamaal**, kus kuritegude arv vähenes kõige enam, vähenes kuritegude arv ühtlaselt kõikide levinumate kuriteoliikide puhul, näiteks varguste arv vähenes 20%, kehaliste väärkohtlemiste arv 30%.

6. KURITEGEVUS VIIE TEISTKÜMNES SUURIMAS LINNAS

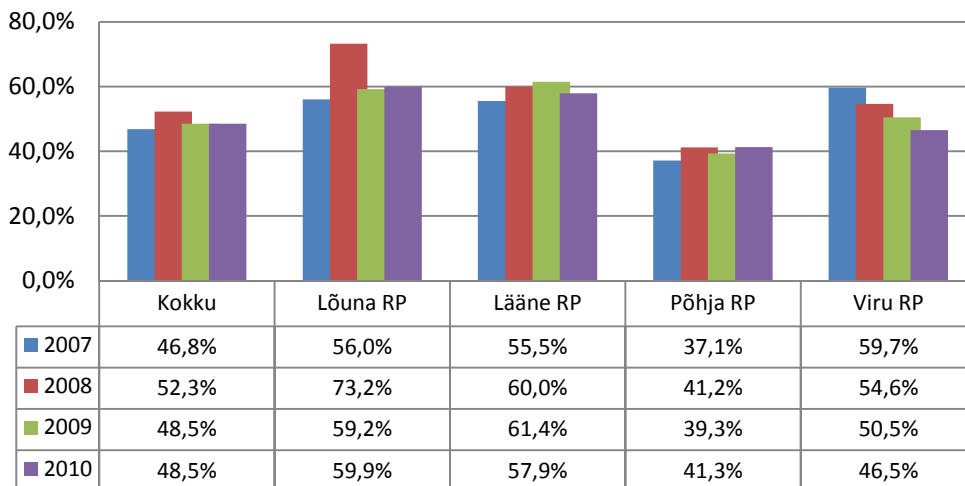
JONIS 3. Registreeritud kuritegude suhtarv 10000 elaniku kohta viieteistkümnes elanike arvult suurimas linnas

Täpsemad andmed kuritegude geograafilise jaotuse kohta, sh linnades, valdades ja maakondades registreeritud kuritegude struktuuri ja võrdlusandmete kohta, on kättesaadavad siin: www.just.ee/kriminaalstatistika.

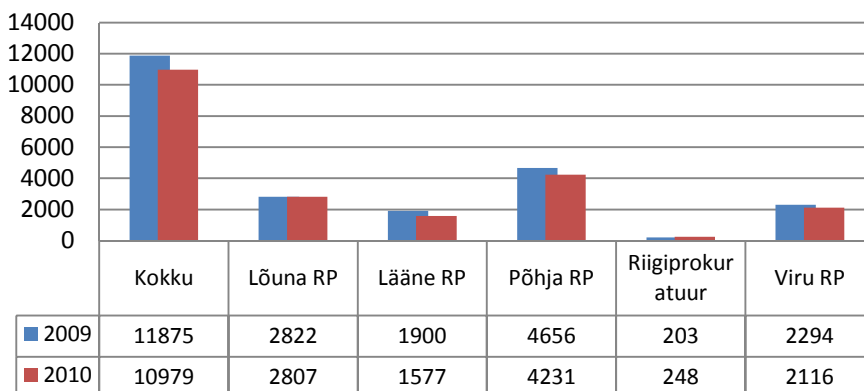
7. KURITEGUDE LAHENDAMINE KOHTUEELSES MENETLUSES

Lahendamise määr – perioodi jooksul lahendatud kuritegude osakaal samal perioodil registreeritud kuritegudest.

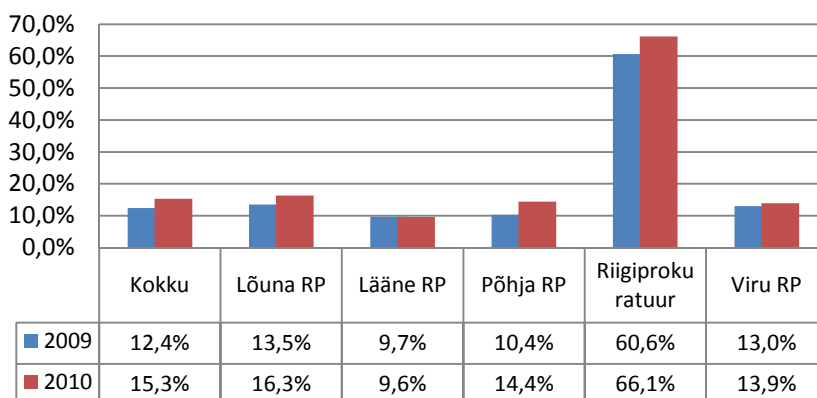
Lahendatud kuritegu on kuritegu, mis on perioodi jooksul otstarbekusest lõpetatud või kohtusse saadetud.

JOONIS 4. Kuritegude lahendamise määra muutus

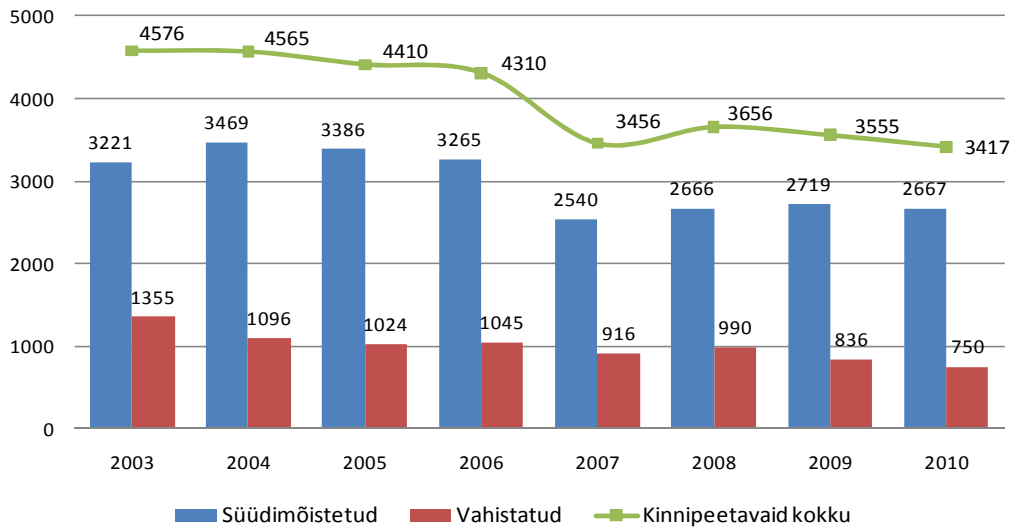

JOONIS 5. Kohtusse saadetud isikute arv

JOONIS 6. Üldmenetluses kohtusse saadetud isikute osakaal kõigist kohtusse saadetud isikutest

8. VANGIDE ARV

JOONIS 7. Süüdimõistetute, vahistatute ning kinnipeetavate koguarv aastail 2003–2010

- Võrreldes 2006. aastaga on kinnipeetavate koguarv vähenenud 21%, võrreldes 2009. aastaga 4%.
- Vangide koosseis ei ole märkimisväärselt muutunud.
- Samuti pole muutusi vabastamise praktikas: enne tähtaega vabaneb iga viies süüdimõistetu.

Justiitsministeeriumis 2010. aastal valminud olulisemad uuringud:

- Alaealiste vägivalgakuritegude analüüs (<http://www.just.ee/alaealised>)
- Erikooli suunamise kohtupraktika (<http://www.just.ee/alaealised>)
- Korruptsioon Eestis: kolme sihtrühma uuring 2010 (www.korruptsioon.ee)
- Kriminaalmenetluse lõpetamine leppimise tõttu (<http://www.just.ee/kriminaalmenetlus>)
- Kuritegevus Eestis 2009 (<http://www.just.ee/48518>)
- Kuriteoohvrite uuring 2009 (www.just.ee/ovu)
- Retsidiivsus Eestis (www.just.ee/retsidiivsus)